

Nijkerk *Natuurlijk*

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk Nummer 4 - 2021

Herfst

ivn natuur
educatie
Nijkerk

**Instituut voor natuureducatie
Afdeling Nijkerk**

Postbus 1082, 3860 BB Nijkerk

Bestuur

Voorzitter	Maarten Oosterkamp	06-28 84 94 40 voorzitter@ivn-nijkerk.nl
Secretaris	Rien Loman	033-246 18 54 secretaris@ivn-nijkerk.nl
Penningmeester	Ellie Kroon	06-13 07 63 39 penningmeester@ivn-nijkerk.nl
Algemeen lid	Ruud Verhoef	06-50 74 38 18 kraam@ivn-nijkerk.nl

Colofon

Nijkerk Natuurlijk is een uitgave van IVN-afdeling Nijkerk. Kopij en reacties kunt u uiterlijk tot **18 november 2021** sturen naar Janny Bosma, nn@ivn-nijkerk.nl; tel. 033 - 257 12 49 (tekst zo mogelijk in Word aanleveren en **afbeeldingen los** bijleveren als JPG of TIFF).

Redactie:

Egbert Woudenberg (coördinator)
Hilda Blom
Janny Bosma

Lay-out en productie:

Renea Grafisch, Nijkerk

Bezorging:

Bertine van den Berg
Hilda Blom
Tiny Meersma
Robin Nellestein
Marion Petrie
Anita de Raad
Jaap Schaap
Marinus van Tol
Bep Vink
Wil van Winkoop
Dinie Vos

Foto op de voorkant:

Het Roodborstje, van Thea de Ruijter.
Een toelichting bij deze foto vindt u op pag. 6.

Nijkerk *Natuurlijk*

Jaargang 44; 2021 nr. 4 (Herfst)

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk.

De afdeling IVN Nijkerk is opgericht op 14 maart 1977.

Secretariaat: Raadhuisstraat 29, 3861 KP Nijkerk,
secretaris@ivn-nijkerk.nl

Banknummer: NL32RABO0347864759 t.n.v. IVN Nijkerk

Ledenadministratie: Herman van Dasselaar, ledenadministrateur@ivn-nijkerk.nl

Lidmaatschap: lid € 24,00, donateur € 16,00, huisgenootlid € 11,00,
jeugdlid € 7,50 en cadeaulid € 15,00 per jaar

Website: www.ivn.nl/afdeling/nijkerk

Inhoudsopgave

Vanuit het bestuur	4
Wie zijn de Nijkerkse IVN'ers? <i>Kennismaken met... Anja de Greef</i>	4
Het roodborstje	6
Stierenkuil	7
Herfst: gul, guur en een vreemd woord	8
De eendenval	10
Fototentoonstelling Dorpshuis De Stuw	12
Hoogstambrigade Nijkerk	14
Programma	16
Nacht van de nacht	18
Bloemrijke akkerranden	19
Stoeplantjes	20
Lof van het onkruid	22
Ik geef het op	23
Geen voederplank voor vogels, maar voor vlinders	27
Wandelen op de Appelse Heide	28
Werkgroepen	31

IVN is een landelijke organisatie die mensen lokaal bij de natuur betreft. Meer dan 20.000 ervaren vrijwilligers organiseren jaarlijks met veel passie en kennis talloze excursies, cursussen, wandelingen en tentoonstellingen. Zo komen veel mensen in contact met de natuur. En dat is nodig, want IVN is ervan overtuigd dat kennis van natuur, milieu en landschap de betrokkenheid vergroot. Door uw lidmaatschap ondersteunt u IVN Nijkerk.

Van het bestuur

Na de algemene ledenvergadering van 16 juni 2021 is de samenstelling van het bestuur van IVN Nijkerk als volgt:

Voorzitter	Maarten Oosterkamp	aftredend maart 2025
Secretaris	Rien Loman	aftredend maart 2022
Penningmeester	Ellie Kroon	aftredend maart 2025
Algemeen bestuurslid	Ruud Verhoef	aftredend maart 2023

Oproep: er is plaats voor een nieuw bestuurslid. We nodigen geïnteresseerden van harte uit om kennis te maken en een tijdje met het bestuur 'mee te lopen'.

Geplaatst op de website van IVN Nijkerk:

- Het door de algemene ledenvergadering goedgekeurde Huishoudelijk Reglement van IVN Nijkerk
- De goedgekeurde begroting 2021 van IVN Nijkerk
- De activiteitenkalender voor de periode september-december 2021.

Het bestuur maakt graag kennis met nieuwe leden. Voor nieuwe leden wordt een kennismakingswandeling georganiseerd op 8 oktober.

Maarten Oosterkamp

WIE ZIJN DE NIJKERKSE IVN'ERS?

Kennismaken met... Anja de Greef

Anja en ik spreken elkaar in haar tuin, aan de rand van Nijkerk. Ze heeft zicht op prachtige grote berken, die ik ook wel achter mijn huis zou willen hebben. Anja zit daar regelmatig, zegt ze. Verrekijkertje erbij: eksters, mussen, mezen en merels te bewonderen. Achter in de tuin hangt een insectenhotel.

Vorig jaar kwam ze via social media in contact met IVN, aan het begin

van de corona-periode. Met een aantal vriendinnen (Gerda, Gerrie, Elsbeth, Monique, Melanie) sport ze wekelijks. Door corona was dat niet mogelijk. Toen zagen ze de oproep voor een doorstap-wandeling en besloten ze om zich aan te melden. De eerste keer stonden Ruud en Petra de groep op te wachten bij de Elzenhoeve. Namen werden genoteerd... en gaan! Anja vindt de opzet van de doorstapwandelingen

heel plezierig: lekker 6-8 km wandelen en 2 of 3 keer stoppen om even stil te staan bij iets in de omgeving. Moeten we er zeker inhouden, zegt ze. De mensen luisteren aandachtig wanneer er iets wordt verteld. Intussen heeft ze aan 7 of 8 wandelingen meegedaan. Het is divers en steeds is ze weer verbaasd wat er te zien is, zo dichtbij huis.

Anja komt oorspronkelijk uit het buitengebied van Nijkerk en is opgegroeid met buiten zijn: veel wandelen, fietsen, rijden met paard-en-wagen of zelf ponyrijden. De omgeving waar ze is opgegroeid (Appel) is in de afgelopen jaren sterk veranderd. Het natuurbeheer heeft de omgeving goed gedaan. Mooi om te zien!

Als ze nu met de mountainbike erop uittrekt, staat ze regelmatig even stil en maakt ze foto's van planten en bloemen. Het is waarschijnlijk de leeftijd, lacht ze. Ze waardeert de natuur meer dan vroeger. Maar ook ermee bezig zijn voedt de interesse. Ze heeft nu een app op haar telefoon waarmee ze de plantennamen opzoekt. Ze probeert de namen te onthouden.

Het insectenhotel in de tuin heeft inmiddels een betere plek gekregen, na een tip van Petra.

We hebben het over keuzes maken. Sparta Nijkerk rekent op haar gastvrouwschap in de bestuurskamer, tijdens thuiswedstrijden, zo'n 10x per jaar. Het is natuurlijk gezellig en het is belangrijk om naast het werk iets voor de gemeenschap te doen, zegt Anja. Maar wie weet, als een dag meer uren zou hebben, dan zou ze zich vast aansluiten bij de fotowerkgroep van IVN. Er is zoveel leuk hè.

Maarten Oosterkamp, voorzitter

Het roodborstje

Het roodborstje is toch wel één van mijn favoriete vogeltjes. Een zangvogel die 's ochtends wanneer de zon opkomt zich vaak als eerste laat horen. Met zijn prachtige zang kondigt hij de nieuwe dag aan. Daar word je toch vrolijk van?

Het roodborstje kun je het hele jaar in Nederland tegenkomen. Toch is het roodborstje dat je ziet in de tuin in de herfst en winter vaak niet dezelfde als die je in de zomer ziet. Bij mij in de tuin zit alleen in de herfst en winter een roodborstje. Zo eind september, begin oktober kan ik hem weer begroeten. Een aantal roodborstjes die hier in het voorjaar hebben gebroed, trekken dan naar het zuiden en roodborstjes die in de meer noordelijke landen broeden trekken onder andere naar Nederland. Maar er blijven ook roodborstjes het gehele jaar in Nederland.

Roodborstjes staan bekend als solisten. Ze vallen soortgenoten aan wanneer die in hun territorium komen. Dit kan er hard aan toe gaan, waarbij het niet ondenkbaar is dat dit gevecht bij een van de roodborstjes tot de dood leidt. Ze hebben een hekel aan rood en zijn geneigd alles aan te vallen wat rood is. Roodborstjes hebben hun territorium hard nodig om te kunnen overleven.

Waarom roodborstjes soms tegen een raam aan tikken heeft te maken met het feit dat ze hun eigen spiegelbeeld niet herkennen. In wezen vallen ze hun spiegelbeeld aan omdat dat vogeltje in hun territorium komt. Roodborstjes zijn overigens niet de enige vogels die dat doen.

In Groot-Brittannië is het roodborstje in 2015 verkozen tot nationale vogel. Sommige inwoners van Groot-Brittannië beschouwen het gedrag van het roodborstje als een geldige weersvoorspelling. Schuilt er één stil in heg of struik, dan gaat het regenen. Zingt het op een vrij hangende tak, dan wordt het goed weer, hoe hard het op dat moment ook mag regenen.

Het roodborstje is een parmantig, heerlijk eigenwijs en niet schuw vogeltje. Vanaf oktober hoop ik hem weer te begroeten.

Thea de Ruijter

STIERENKUIL

Wat is nu de link tussen “stierenkuil” en “natuurbeleving” zult u zich afvragen. Ik probeer het u uit te leggen:

Stierenkuiten ontstaan vooral in de bronsttijd, bij paarden en runderen. Dat is de periode waarin volwassen stieren worden uitgedaagd door de andere stieren in de kudde. Om indruk te maken op elkaar, schrapen ze met hun poten over de grond en gooien het vrijgekomen zand omhoog. Dat schrapen doen ze graag op steeds dezelfde plekken. Daardoor ontstaan er asymmetrische kuiten met een steile rand in een halve cirkel. De stier bewerkt deze steile rand regelmatig met zijn flanken, maar vooral met zijn kop. Hierdoor “wandelt” de kuil met soms meer dan een meter per jaar door het landschap. Paarden gebruiken deze kuiten om heerlijk in te rollen. Zolang deze kuil gebruikt wordt door rund of paard blijft deze open.

In de steile randjes die ontstaan, ontwikkelt zich een speciaal microklimaat. Het wordt hier veel sneller warm, droger, en afhankelijk van de ligging komt het meer in de luwte.

Deze stierenkuiten zijn dan ook zeer in trek bij insecten. Ze profiteren

van het feit dat ze bij zo’n steile rand het zand uit de gangen gemakkelijk kunnen afvoeren en minder last hebben van inrengen. Ook loopt er niet allerlei kruipend gedierte in het hol en er ontstaat een warmer microklimaat. In één stierenkuiltje kun je soms wel een paar honderd insectengaten vinden. Verschillende soorten zand- en groefbijen, graafwespen, parasitaire bijen, wespen en vliegen, wolfspinnen, spinnendoders, roofvliegen, libellen en andere pionierinsecten gebruiken de kuil als nestplaats of als jachtterrein.

Waar vind je deze kuiten? In onze directe omgeving zijn ze te vinden in het natuurgebied “De Stille Kern”, nabij Zeewolde. Hier heb ik de afgelopen jaren al meerdere bijzondere natuurmomenten beleefd, zo heb ik er o.a. de pluimvoetbij, zandbij (zie foto) en de grasbij zien graven.

Verder kom je ze tegen in vele natuurgebieden waar runderen en/of paarden lopen en waar een zandige bodem aanwezig is.

Geniet ervan!

Rien Loman

HERFST: GUL, GUUR EN EEN VREEMD WOORD

Globale indeling

Rondom de Noordpool, in Arctica: eeuwige sneeuw en kou en in Antarctica hetzelfde: altijd koud en sneeuw rondom de Zuidpool. Tussen de polen, ongeveer in het midden, ligt de evenaar waaronder en rondom een altyddurende hitte heerst. En wij, aan de Noordzee, tussen de Noordpool en de evenaar hebben een klimaat met vier seizoenen. We boffen en mogen ons gelukkig prijzen met deze situatie. Nu, juist vóór de winter begint een prachtig seizoen, de herfst. Hoera! En dat na een zo wisselvallig verlopen zomer.

Afscheid met geschenken

De herfst is een jaargetijde waarin de natuur genereus geeft. Ze deelt erg gul en overvloedig geschenken uit aan mens en dier. Het is de tijd van oogsten wat op het land staat, het plukken van overvloedig fruit, het verzamelen door mens en dier van onvoorstelbaar veel zaden, noten, bessen en paddenstoelen. En terwijl de herfst aan al wat leeft proviand geeft voor nu, de komende winter en het voorjaar, trekt de natuur zich als het ware terug om krachten te verzamelen om het volgende jaar opnieuw overvloedig vruchten voort te kunnen brengen. De meeste broed- en zangvogels zijn weg, insecten hebben zich verscholen in gaten en kieren, zodat ze volgend jaar weer

vrolijk rond kunnen zoemen en fladderen. Dat terugtrekken is een soort afscheid van de zomer. Een afscheid dat door de bomen gevierd wordt met een bladerkleurenspeel dat vooral op zonnige dagen verwondering oproept. Daarna wuiven de miljarden bladeren een laatste groet naar de zomer als ze neerdwarrelen en opgenomen worden in de kringloop van de natuur. Maar niet te vroeg gejuicht, er is ook een nadeel: dit royale jaargetijde kan kwistig zijn met wind en regen, met hagel, sneeuw en lage temperaturen. We mogen stortbuien verwachten en hevig onweer en daartussendoor een flets zonnetje om tot rust te komen. Genieten van alle herfstonderdelen? Ja, als je er oog voor hebt. Maar je zult bijvoorbeeld maar haas zijn ...

Vreemd woord verklaard

Herfst, een vreemd woord. Waar komt dat woord vandaan: één klinker en vijf medeklinkers? Volgens de taalkundigen – etymologen – komt het van het Oudnederlandse heruistmanot, ‘herfstmaand’ en in het Middelnederlands ‘hervest’ met

als basisbetekenis ‘oogsttijd’ (denk ook het Engelse harvest = oogst). De oorspronkelijke betekenis moet zijn geweest ‘tijd waarin men plukt’.

Een leuke, afwijkende verklaring, zoekt het in de overtreffende trap met het superlatief achtervoegsel st. Zoals bij donker-donkerst zou het geworden zijn herf-herfst. Dan kun je ‘herfst’ interpreteren als de periode die ‘het **meest geschikt** voor het plukken’ is. Zo is ‘herfst’ teruggebracht tot zijn voor mens (en dier) meest essentiële betekenis.

Arie van den Berg

De eendenval

Het was een ochtend in mei en de man met de witte baard en de bodywarmer en zijn vrouw zaten gezellig in de serre aan de koffie. Het was stil in huis. De zon scheen, de kikkers kwaakten, de tuin lag er vredig bij. De man was trots op zijn beeldige tuin. De bloemen stonden in volle bloei en de vogels waren al druk in de weer om voedsel te zoeken voor zichzelf en hun jongen. Geen vuiltje aan de lucht. Het zou weer een mooie dag worden.

De man keek vredig over zijn krantje heen naar buiten.

Plotseling liet hij zijn krant vallen.

“Wel potverdrie!” klonk het opeens vanuit de blauwe stoel. “Het zal toch niet waar zijn?” Zijn vrouw sprong van schrik een meter in de lucht.

Haar krullen dansten in het ochtendlicht. “Wat heb je?” riep ze geschrokken. “Ze zijn er weer”, kreunde haar man.

“Wat bedoel je, lieverd”, vroeg de vrouw. “Is je koffie koud geworden, ben je een belangrijke afspraak vergeten? Heb je weer last van je grote teen?”

“Daar zijn ze weer”, gromde de

man. "Met zijn tweeën nog wel. En ze vernielen de hele boel met hun botte poten". "Wie?" vroeg de vrouw verbaasd. "Die roteenden", siste de man kwaad en hij rukte de serre deur open en klapte een paar keer keihard in zijn handen. De eenden vlogen verschrikt op en zeilden met een grote boog over de sloot, op weg naar hun nest. "Ziezo", bromde de man, "die zijn we voorlopig kwijt". Hij zakte weer in zijn stoel en verdiepte zich weer in de nieuwsberichten. Het werd weer rustig in de serre.

Na een poosje stond de man op. Hij legde zijn krant op de tafel en verdween in de schuur. Even later kwam hij weer tevoorschijn met iets onder zijn arm dat op een kooi leek. Het was een slim apparaat van gaas, met een luik, dat door een fikse ruk aan een touwtje dat aan het luik vastzat, met een klap naar beneden zou vallen als een eend zich naar binnen zou wagen om het voer dat de man in de kooi had neergelegd op te knabbelen.

De man nam weer plaats in de serre en wachtte af, het touwtje in zijn hand en de deur op een kier, zodat hij direct kon ingrijpen als er zich een eend aandiende. Het duurde even tot de vrouwtjeseend, een witte, door de honger gedreven, zich in de buurt van de kooi waagde.

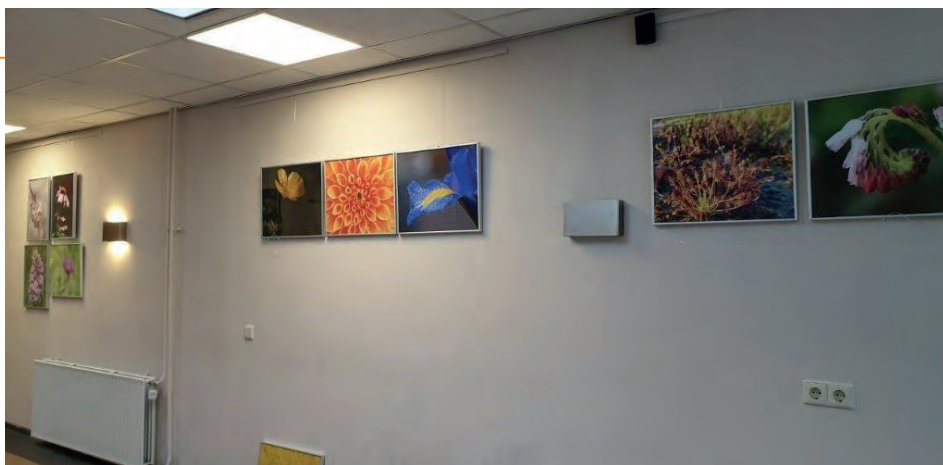
PATS! Door een ruk aan het touw viel het luik naar beneden en de eend

zat gevangen. Onder luid protest van de mannetjeseend werd later op die dag de kooi met de witte vrouwtjeseend erin achterin de auto geladen. De man en de vrouw reden wel tien kilometer voordat ze de kooi in de polder weer openden en het beest weer vrij lieten. Maar eerst deed de man een rood ringetje om een van de pootjes van de eend. "Ziezo, die zien we nooit meer terug", riep de man opgetogen naar zijn vrouw. Voldaan reden ze weer naar huis. De mannetjeseend zou een ander vrouwtje zoeken en zich waarschijnlijk ook niet meer laten zien.

Drie dagen later verscheen er een witte eend in de tuin van de man, die zijn ogen niet kon geloven. Die eend had een rood ringetje om zijn ene poot! Het was dus een bekende! Eentje die wel 10 kilometer had gevlogen om weer bij haar nest te komen. Want dat kunnen eenden. Knap hè?!

Een jaar later, de tuin stond weer in volle bloei, haalde de man hetzelfde kunstje uit. Hij zette weer de val, ving de eend en reed nu wel twintig kilometer de polder in om de plaaggeest weer vrij te laten. Dit moest ver genoeg zijn. En het was ver genoeg. De eend liet zich niet meer zien en kwam nooit meer terug. En stiekem..... vonden de man en de vrouw dat toch een beetje jammer.

Anneke Thuring

FOTOTENTOONSTELLING DORPSHUIS DE STUW

De fotowerkgroep geeft weer een foto-expositie van prachtige natuurfoto's onder de titel: "De natuur op z'n mooist".

We kregen van de Cultuurmakelaar Jacqueline de Jong de vraag of wij een expositie wilden houden voor het Verbindingsfestival Nijkerk. We mochten de foto's ophangen in Dorpshuis De Stuw in Hoevelaken.

Het was wel erg kort dag voor de fotowerkgroep. De expositie moest op 4 september geopend worden, want dan begon het Verbindingsfestival. We hebben besloten om deze kans met beide handen aan te grijpen.

Gelukkig hadden we van de vorige expositie in Huize Sint Jozef nog veel mooie foto's, die we ook voor deze expositie konden gebruiken.

We konden bij De Stuw maximaal 27 foto's ophangen.

Alles ging in sneltreinvaart. Op vrijdagavond 27 augustus zaten we gezellig bij Jacqueline aan tafel om de foto's uit te zoeken en te bestellen op groot formaat. Het was nog even spannend of de foto's op tijd zouden aankomen om ingelijst te worden.

Op zaterdag 28 augustus zijn we naar De Stuw gegaan om de ruimte te bekijken en de mogelijkheden te bespreken.

Gelukkig kregen we op 1 september goed nieuws: de foto's zijn bezorgd, en we konden gaan inlijsten. Met z'n viertjes, want Ruud kwam ons versterken, hebben we de lijsten schoongemaakt, en de foto's ingelijst en genummerd, zodat we ze vrijdagavond voor de opening konden ophangen.

De officiële opening van de expositie was op zaterdag 4 september om 19.30 uur, onder het genot van een drankje.

Maarten Oosterkamp (voorzitter IVN Nijkerk) heeft de expositie geopend, samen met Petra Heidinger (coördinator fotowerkgroep IVN Nijkerk) en Jacqueline de Jong (Cultuurmakelaar).

Wij nodigen iedereen uit om onze expositie in De Stuw te komen bekijken.

Locatie:
Dorpshuis De Stuw
De Brink 10A
3871 AM Hoevelaken

Het Verbindingsfestival vond plaats in de gemeente Nijkerk en duurde van 4 t/m 12 september 2021. De foto's blijven hangen tot 30 september.

Petra Heidinger

Hoogstambrigade Nijkerk

De komende maanden gaat de brigade weer op pad om op diverse plekken boomgaarden te onderhouden. Voor particulieren en gemeente. Het afgelopen jaar hebben we door Corona onze activiteiten moeten beperken tot het onderhouden van een paar kleinere boomgaardjes.

In de omgeving van Hoevelaken, Putten en Nijkerk zijn er de afgelopen jaren veel boomgaarden bijgekomen. Het is belangrijk dat deze van begin af aan goed onderhouden worden. De hoogstambrigade kan hier een belangrijke rol in spelen. We kunnen boomgaard-eigenaren ondersteunen met onze kennis en ons materiaal.

Boomgaarden spelen een belangrijke rol in het behouden van de biodiversiteit. Veel bijen, vlinders en vogels vinden hier een veilig plekje en voedsel. Daarnaast voegt een boomgaard veel toe aan de beleving rond huis en erf.

Hebt u een boomgaard en weet u niet goed hoe u moet snoeien en wanneer u kunt snoeien of ziet u op tegen de klus? Wij helpen u graag!

Ook lezers die het leuk vinden ons te komen helpen zijn van harte welkom.

Is uw interesse gewekt of hebt u nog vragen? Stuur een berichtje naar hoogstambrigade@ivn-nijkerk.nl of bel 06 25081805. Ook kunt u ons volgen op de website van IVN-Nijkerk.

We hopen dat we komende winter weer flink wat bomen mogen snoeien en onze kennis en enthousiasme met u mogen delen.

Beleef de natuur

Rien Loman

Heiweg 34
3794 MP De Glind
Tel: 06-23769164
www.gertdavelaar.nl
info@gertdavelaar.nl

Welkom bij Albert Heijn Nijkerk.

Openingstijden:

maandag t/m zaterdag 07.00 - 22.00 uur
zondag 08.00 - 22.00 uur

Dat is het *lekkere* van...
Albert Heijn Van den Tweel

Frieswijkstraat 72 - Nijkerk

ivn natuur
educatie

IVN natuureducatie Programma

3e kwartaal 2021

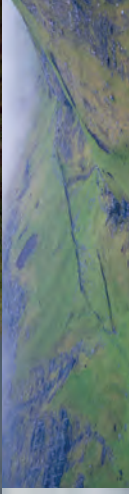
Onderstaande fotocollage van Petra Heidinger en Eliza van der Velde, beiden zijn in de fotowerkgroep actief, nemen deze keer de plaats in van het programma dat wij u altijd boden.

Wegens de coronacrisis is er nog steeds geen zekerheid of alle bijeenkomsten, evenementen, etc. kunnen doorgaan. We hopen dat we in het winternummer weer alle evenementen kunnen plaatsen.

Voor actuele informatie verwijzen wij u naar de website van IVN Nijkerk en naar de Nieuwsbrief.

Deze prachtige foto's zijn afkomstig van Eliza en zijn gemaakt tijdens haar vakantie op de Faeröer eilanden.

Redactie Nijkerk Natuurlijk

Eliza van der Velde

Zaterdag 30 oktober 2021

Laat het donker donker zijn en ontdek hoe mooi de nacht is!

De Nacht van de Nacht is een jaarlijks evenement dat door de Natuur- en Milieufederaties wordt georganiseerd.

IVN Nijkerk heeft in 2019 voor het eerst de Nacht van de Nacht georganiseerd en dat was een succes! Daarom willen we ook dit jaar weer een Nacht van de Nacht organiseren.

Dit jaar is het evenement gepland op zaterdagavond 30 oktober.

Wat is er te doen?

- een verhaal over nachtdieren;
- sterren kijken met uitleg over het sterrenstelsel;
- een nachtelijke wandeling waarbij alle zintuigen gebruikt moeten worden (dit onderdeel is onder voorbehoud).

De locatie is camping De Gervense Heide op de Hevelschutterweg tussen Nijkerk en Putten. Een fantastische plek aan de rand van de heide.

Meer informatie over waarom de Nacht van de Nacht zo belangrijk is vindt u op de site:

www.nachtvandenacht.nl/activiteiten/avondvullend-programma-op-de-hei-in-Putten

Daarop kun je je ook aanmelden!

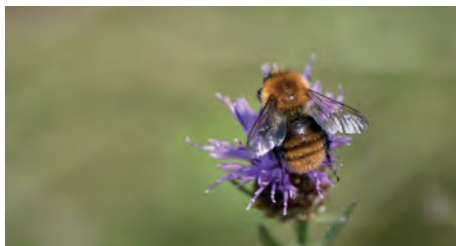
Het belooft een bijzondere avond te worden in the middle of nowhere.

Bloemrijke akkerranden

In de omgeving van Nijkerk staan in de zomer randen langs de akkers in bloei. Bedoeld voor de dagvlinders, bijen, hommels, zweefvliegen, dag-actieve nachtvlinders en voor nog véél meer insecten. Het is mooi om er langs te fietsen of te wandelen en te genieten van zo'n bloemenzee.

Maar het is méér dan een kleurrijke akkerrand: in het voorjaar wordt er ingezaaid en dan gaat door het standaard bloemenmengsel behalve zonnebloemenzaad ook zaad van graan, gerst en boekweit mee. Dat levert in

het najaar voedsel op voor veel dieren, zoals vogels, bijv. putters, kneuen, groenlingen, etc., maar ook fazanten en patrijzen. Zelfs reeën vinden tarwe lekker en ook muizen en dassen smullen er van. Dus zijn de akkerranden niet alleen voor de

zomer, als wij ervan genieten, maar ook voor de herfst en de winter belangrijk. Tot april blijven de akkerranden ongemoeid, daarna vindt nieuwe inzaai plaats.

Het project “bloemrijke akkerranden” wordt gecoördineerd door Stichting BAO in opdracht van het Agrarisch Natuurcollectief Veluwe.

Henk van den Burg

Stoeplantjes

Het overkomt me nog steeds, tot mijn spijt, dat ik groen van tussen de tegels en klinkers vandaan haal. Van oudsher heb ik geleerd dat het netjes is als er geen onkruid tussen de tegels groeit. Nu hoor en lees ik van alle kanten dat het anders moet.

IVN Natuureducatie is sinds 2015 partner van Stichting Steenbreek, een samenwerking die gericht is op het vergroenen van betegelde tuinen van particulieren en onnodige bestrating van openbare ruimten in gemeenten.

Burgers worden opgeroepen tegels te lichten en daarvoor in de plaats groen te planten. Een actie die de verstening van de straten en tuinen tegengaat. Alle beetjes helpen en brengen de natuur dichterbij en gaan de klimaatverandering tegen.

In de voegen van de overgebleven tegels in de tuinen en in de voegen van de trottoirtegels en straatstenen noemen we het groen: onkruid. En

dat terwijl er tussen dat veelal lage en vertrapte groen soms zulke mooie plantjes, vaak met kleine bloempjes, groeien en bloeien. Een veel mooiere naam dan onkruid is dan stoeplantjes.

Definities

Onkruid: planten die groeien op plaatsen waar je ze niet wilt hebben. Stoeplantjes: planten die de directe leefomgeving verbeteren en de biodiversiteit verhogen.

Steenwoestijnen

In een stad met straten met alleen maar steen, zonder groen, kan het in de zomer erg heet worden. Het regenwater kan niet goed wegllopen en insecten vinden er weinig te eten. Met recht kunnen zulke straten steenwoestijnen genoemd worden. Maar er zijn erg veel mensen die onkruid tussen de stoeptegels niet netjes, niet schoon vinden; slordig zelfs. Vanzelfsprekend moet het niet

lastig zijn of gevaarlijk worden om over de stoep of de straat te lopen vanwege het groen, maar dat is iets heel anders dan vinden dat het er niet verzorgd uitziet.

Situatie Nijkerk

De ambtenaren van Nijkerk, die van de dienst Dagelijks Beheer (voorheen Wijkbeheer), weten daar alles van als burgers commentaar geven op hun werk, of juist op werk dat niet gedaan wordt. Gelukkig verandert de mentaliteit van veel Nijkerkers van lieverlee naar acceptatie van meer wild groen. Ook van stoeplantjes. Jaren geleden deed ik mee met een grassencursus. Wat een soorten en verschillende bloeiwijzen! Toen zag ik voor het stationsgebouw een flinke pol bloeiend gras staan naast een lantaarnpaal – typisch een stoeplant. Daar heb ik vrijpostig een paar stelen van geplukt en thuis gedetermineerd. Het bleek mijn eerste kennismaking te zijn met Hanepoot (*Echinocloa crus-galli*) dat vrij algemeen voorkomt. Gewoon leuk om zo van de straat een mooi gras te leren kennen en te onthouden. Grassen blijven toch wel moeilijk voor me. Vanaf het moment dat er grassen in bloei komen staan er bij mij in huis grasboeketjes. Dat doen we vanwege hun decoratieve bloeiwijzen.

Veel soorten

Er valt best veel te genieten en te bewonderen vlak bij huis, ook als je geen tuintje hebt. Je loopt de

straat op en je ziet allerlei groen, vlak voor je voeten. Een gewoon maar mooi, heel klein stoeplantje is Liggende vetmuur (*Sagina procumbens*). Het komt nauwelijks boven de straatvoegen uit, zeker als er regelmatig gelopen wordt. Het heeft minuscule bloempjes. Je zou kunnen denken dat het een mossoort is.

Natuurlijk behoren het bekende Straatgras en Varkensgras, Paardenbloem, Bijvoet, Duizendblad, Madeliefje en Muurpeper tot de stoeplanten. Daar blijft het niet bij, er zijn er veel meer ...

Plezier put je ook uit het ontdekken van meer soorten. Sommige soorten komen gewoon terug, al zijn ze bewerkt met kokend water, een brander of voegenkrabber. Ik heb bewondering en respect voor zoveel volharding en natuurkracht in die stoeplantjes..

En ja, al die plantjes houden water vast en zorgen voor een aangename stadsklimaat, zowel in de stad Nijkerk zelf als in de woonkernen Hoevelaken en Nijkerkerveen.

Als we met elkaar willen leren onze cultuur van “netjes” en “schone straatjes” (deels) op te geven, zullen we niet verarmen maar vergroenen!

Arie van den Berg

Sites over stoeplantjes:

- www.hortusleiden.nl/onderwijs/stoeplantjes-1
- www.tuinblogger.nl/2020/09/stoeplantjes/
- www.stadsplanten.nl/
- www.gewildgroe.nl

Lof van het onkruid

*Godlof dat onkruid niet vergaat.
Het nestelt zich in spleet en steen,
breekt door beton en asfalt heen,
bevolkt de voegen van de straat.*

*Achter de stoomwals valt weer zaad:
de berenklaauw grijpt om zich heen.
En waar een bom zijn trechter slaat
is straks de distel algemeen.*

*Als hebzucht alles heeft geslecht
straalt het klein hoeftblad op de vaalt
en wordt door brandnetels vertaald:*

*“Gij die miljoenen hebt ontrecht,
zij kómen: uw berekening faalt!”
Het onkruid wint het laatst gevecht.*

*Ida Gerhardt
Uit de bundel “Vijf vuurstenen”.*

IK GEEF HET OP

Mijn vermogen om over het volgende te redeneren, te discussiëren, te argumenteren, te overtuigen, enz. is opgeraakt.

Het is nu eenmaal zo: kikkers en padden kunnen in de tuin, vooral in het grasveld, een plaag vormen. Als het gras gemaaid wordt zit de machine bomvol met smurrie van deze dieren.

Ze lopen ook de huizen binnen, nog erger: ze kunnen zelfs de trappen naar de zolder opspringen en daar met hun aanwezigheid allerlei narigheid veroorzaken.

Ze zijn giftig, nou ja, de bruine kikkers misschien niet, maar de padden wel.

Voor de natuur hebben ze ook geen enkel nut, ze zijn alleen maar schadelijk. Bovendien zitten ze aan de planten in de tuin te knagen.

Ze springen plotseling uit hun schuilplaats te voorschijn, vlak voor je voeten en dat doen ze alleen maar om je schrik aan te jagen.

Kortom, het zijn dieren die op de één of andere manier niet deugen.

Niets aan te doen

Nee, ik ga niet meer proberen aan deze denkbeelden over kikkers en padden iets te veranderen. Dat heeft geen enkele zin. De argumenten over het nut, de waarde, het plezier en de schoonheid van deze dieren zijn nutteloos. Padden en kikkers zijn nu eenmaal nare, schadelijke, vieze, akelige en nutteloze dieren.

Emoties

Als emoties een rol spelen kunnen feiten, onderzoek, logica en dergelijke op de vuilnishoop worden gegooid. Als een dier eng wordt gevonden dan kan dat beest oprassen. Kikkers en padden zijn dieren die, vanwege de negatieve kijk erop, niet thuis horen in de natuur. Dus: weg met die beesten! ze moeten verwijderd of, nog liever, vernietigd worden.

De werkelijkheid

Eerst maar even een feit. Ik kweek padden en bruine kikkers. Dat is heel makkelijk. Ze leggen eieren in mijn vijver en ik zorg door middel van netten dat allerlei soorten vogels het broed niet op kunnen eten. Ook kikkerdril uit de wijde omgeving wordt in mijn vijver gedeponeerd. Als de eieren uit komen, voer ik de kikker- en paddenvissen met rauwe kippeneieren. Als kikkervissen voor- en achterpoten krijgen, trekken ze de wijde wereld in en gaan dan over tot het eten van levende, kleine dieren.

Een kikkerplaag

In Nederland is er nog nooit een kikkerplaag geconstateerd. Ook niet in Europa. Voor zover ik weet is er ooit één kikkerplaag geweest en daarvan staat een verhaal in de Bijbel. Soms komt het voor dat er plotseling tientallen, misschien wel honderd jonge kikkertjes, zo groot als een vlieg, uit mijn vijver komen en door de tuin springen. De verklaring hiervoor is dat ze allemaal tegelijk geboren zijn

en allemaal evenveel voedsel hebben kunnen verschalken. Als de lucht vochtig is en het bovendien ook nog eens regent, komen ze uit de vijver. Dus even niet maaien of door het gras lopen.

Overigens: kikkerdril is beschermd, behalve wanneer het voor educatieve doeleinden wordt gebruikt.

Vochtig weer

Als het heel lang regent en de lucht vochtig is, kan het wel eens gebeuren dat volwassen padden of bruine kikkers per ongeluk in huis komen. Dat gebeurt zelden, maar als dat eens gebeurt wordt hier groot ophef over gemaakt.

Dat ze op de trappen naar de zolder worden aangetroffen is ook niet zo bijzonder: katten pakken alles wat beweegt en brengen hun prooi half dood naar het huis van hun baas, om er daar eer mee in te leggen.

Voedsel

Kikkervissen en paddenvissen eten algen, ze eten ook visvoer, dode vliegen, rauwe of zacht gekookte eieren. Als ze aan land komen, eten ze alleen maar levende diertjes, zoals vliegen, muggen en wormen.

Kinderen

Natuurliefhebbers die kinderen en kleinkinderen hebben, kunnen hen geen groter plezier doen dan ze te leren kikkers en padden in hun tuin te vangen, en voorzichtig weer terug te zetten. Wat grote mensen eng vinden,

vinden zij juist spannend. Kikkers zijn heel bijzonder, ze zijn groot, klein, licht, donker, kunnen geweldige sprongen maken, zijn moeilijk vast te houden, heel glibberig en ze komen altijd in de buurt van water en modder voor, waar kinderen zo van houden.

Volwassen mensen

Als ik door mijn tuin loop, zie ik altijd wel een padje, pad, kikkertje of kikker. Ze kunnen meters hoog in het struikgewas klimmen en ze zijn altijd te vinden op de muren die ik gebouwd heb voor de muurplanten. Het voorkomen van zoveel kikkers en padden is een bewijs dat mijn tuin een geschikt ecosysteem is voor deze dieren. Er is geen zwarte grond te zien. Alle grond is beplant. Er is genoeg voedsel en een veilige omgeving. Het aardige is ook nog dat de jonge kikkers tot honderden meters afstand van mijn huis te vinden zijn. In mijn buurt is er geen enkele plek waar kikkerdril een kans heeft.

Tip: leg een vijver aan in uw tuin, kikkerdril erin, een net erover en voeren! U zult eens zien hoe veel genoegehoening het geeft op deze wijze een bijdrage aan de natuur te leveren.

Leendert de Boer

BOUW
BULDERWEG *hoveniersbedrijf*

Hoveniers Aanleg

Hoveniers Onderhoud

Boomtechniek

Schoolpleinen

Flora en Fauna

Bouw Bulderweg Hoveniersbedrijf
Duifhuis 34
3862 JG Nijkerk

Tel: 033 245 41 86
Mobiel: 06 53 302 663

FF SOLUTIONS

*oplossingen flora & fauna
binnen het wettelijk kader*

Onderdeel van:
R.I.-Buitenbouw B.V.

www.ri-buitenbouw.nl

Je kunt overal tanken maar sparen voor IVN Nijkerk doe je alléén bij

Bij iedere liter brandstof wordt 2 cent gereserveerd
voor de natuurvereniging IVN.
GEWOON DOEN

MOS bv

verenigingsmanagement,
secretariaat, financiële
administratie,
communicatie en advies

www.mos-net.nl

MOS Select bv

werving en selectie,
detachering,
uitzenden

www.mosselekt.nl

MOS Events bv

evenementen,
congressen, workshops

www.mosevents.nl

Postbus 1058 - 3860 BB Nijkerk - Tel: 033 - 247 34 00
E: mos@mos-net.nl - W: www.mos-net.nl

Sanitair
Alle merken kranen
Onderdelen voor kranen
Gashaarden
Elektra
PVC afvoer
Badkameraccessoires
Dakbedekkingsmaterialen

Ohmstraat 1, 3861 NB Nijkerk
(033) 245 14 72

Voor bedrijven en particulieren
Openingslijden en overige
informatie vindt u op:
www.van-dasselaar.nl

Geen voederplank voor vogels, maar voor vlinders

In de herfst leg je het rotte fruit, zoals appels, peren en pruimen op een voederplank. De Atalanta en de gehakkelde Aurelia zijn er verzot op en worden dronken door het gist in het fruit.

Henk van den Burg

WANDELEN OP DE APPELSE HEIDE

Op donderdagavond 26 augustus hadden we weer een doorstapwandeling. Het weer was, zoals elke donderdagavond, prachtig met een lekker zonnetje. Je gelooft het niet, maar in de regenachtige maand waren de donderdagavonden zonnig en warm. We hebben nog niet één keer regen gehad.

In de avond gaan de bloemen van de klokjesgentiaan dicht en toen wij ze zagen waren ze helaas al dicht gegaan. We zagen ook een veld vol met de kleine zonnedaauw. Het veld was helemaal roodgekleurd en met de laatste zonnestralen, gevangen in de dauw, was dat een erg mooi gezicht. Deze zonnedaauw is een algemeen voorkomende soort.

We liepen door het prachtige gebied de Appelse Heide, langs mooie vennetjes met waterlelies en kikkers. Het gebied staat ook bekend om de klokjesgentiaan (rode lijst) en de heikikker, waarvan het mannetje in het voorjaar blauw kleurt.

We hadden nog een leuke verrassing in petto. We moesten wel stevig doorstappen om bij een prachtig boerderijtje te stoppen, ergens in 't Woud.

Anja de Greef nam het woord: "Dit is mijn ouderlijk huis".... en ze begon het verhaal te vertellen hoe ze als klein meisje daar opgroeide en hoe het huis er van binnen uitzag. Ze had zelfs een foto meegenomen waarop ze voor het huis staat te poseren. Een aantal jaren geleden hebben ze de boerderij verkocht en de nieuwe eigenaren hebben het omgebouwd tot hun droomhuis.

De broer van Anja woont nog steeds naast het ouderlijk huis. Anja had met haar broer geregeld dat we daar zouden komen voor een bak koffie en thee. Wat een leuke verrassing! We hebben daar gezellig met z'n allen gezeten met koffie, thee en een koekje erbij.

Al met al weer een prachtige wandeling met een leuke verrassing.

PS: De doorstapwandelingen gaan wij voortzetten om de week op de zondagochtend.

Petra Heidinger

De Bibliotheek: meer dan alleen boeken!

Activiteiten
 Boeken
 Boek aan huis
 Digitale Cursussen
 Digitaal Spreekuur
 E-books
 Filmbieb
 Groencafé
 Luisterbieb
 Muziekweb
 Passend Lezen
 Taalhuis
 Workshops

www.bibliotheeknijkerk.nl
 Hoevelaken - Nijkerk - Nijkerkerveen

Bokkers
CATERING

**SMAAK EN SERVICE
NAAR UW WENS**

Oude Barneveldseweg 13
 3862 WV Nijkerk
 tel: 033-2459743
 e-mail: info@bokkers-catering.nl

**VAN DER GOOT
JUWELIERS**

Familiebedrijf sinds 1921

Uw juwelier voor
 bijzondere sieraden met oog
 voor eerlijke en natuurlijke
 materialen.

Plein 13 in Nijkerk
 033-2451521

Vakmanschap - Service - Kwaliteit

Werkgroepen

Advertenties	Rien Loman	033 - 246 18 54 advertenties@ivn-nijkerk.nl
Boomfeest	Maarten Oosterkamp	06 - 28 84 94 40 boomfeest@ivn-nijkerk.nl
Communicatie en PR	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 pr@ivn-nijkerk.nl
Energie Strategie	Arjan van Slooten	06 - 36 38 40 06
Fotowerkgroep	Petra Heidinger	fotowerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Gidsen en excursies	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 gidsenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Hoogstambrigade	Rien Loman	06 - 25 08 18 05 hoogstambrigade@ivn-nijkerk.nl
Kraam IVN-Nijkerk	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 kraamivn@ivn-nijkerk.nl
Landschapsbeheer	Rien Loman	033 - 246 18 54 landschapsbeheer@ivn-nijkerk.nl
Natuurlijk Proeven	Elly Kuijt	06 - 22 23 28 68 ellykuijt1@solcon.nl
Natuurouders	Arjan van Slooten	natuurouders@ivn-nijkerk.nl
Nieuwsbrief	Herman van Dasselaar en Jorieke Linnenkamp	pr@ivn-nijkerk.nl
Nijkerk Natuurlijk	Egbert Woudenberg	06 - 43 48 39 27 nn@ivn-nijkerk.nl
Planten	Arjan Kalee	plantenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Scholen	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 scholenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Vogels	Jan Wouda	033 - 844 40 93 vogelwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Website	Ruud van Veenschoten	06 - 81 33 26 28 webmaster@ivn-nijkerk.nl

**VAN
DER
GOOT**

OPTICIENS

EEN KLASSE OP ZICH
EL SWAROVISION, VERREKIJERS MET SUPERIEURE TECHNOLOGIE

IVN leden krijgen 15% korting op aanschaf van verrekijker
of telescoop van Swarovski, Zeiss of Bynolyt.

Plein 15 - Nijkerk

EL
GRENZELOZE
PERFECTIE

SEE THE UNSEEN

SWAROVSKI
OPTIK